

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-126/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-21/24-S

Název	Základní škola Plaňany, okres Kolín
Sídlo	Pražská 28, 281 04 Plaňany
E-mail	zsplanany@cbox.cz
IČO	46 383 433
Identifikátor	600 045 544
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Šmahel
Zřizovatel	městys Plaňany
Místo inspekční činnosti	Pražská 28, Plaňany
Inspekční činnost na místě	26., 29. až 31. ledna 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování, v souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Ke dni inspekce se v ZŠ vzdělávalo v 18 třídách 370 žáků 1. až 9. ročníku, včetně 56 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž pět je vzděláváno podle individuálních vzdělávacích plánů. Škola vzdělává také 19 žáků s odlišným mateřským jazykem, z toho šest s jazykovou bariérou.

Zájmové vzdělávání je uskutečňováno v šesti odděleních školní družiny a devíti zájmových kroužcích školního klubu. Ke dni inspekce byl nejvyšší povolený počet žáků v ZŠ naplněn na 93 %, ve školní družině na 64 % a školním klubem na 28 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) má celistvou představu o jejím rozvoji, účelně delegoval část řídicích kompetencí na svou zástupkyni a širší vedení školy, které se pravidelně schází, plánuje a vyhodnocuje přijatá opatření, stanovuje další postupy ve všech oblastech života školy. Kvalitu vzdělávání vedení školy pravidelně sleduje především prostřednictvím tematicky zaměřených kontrol, hospitací a dalších evaluačních nástrojů. Případné podněty řeší ředitel systematicky, odstranil nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti.

Od předchozí inspekce došlo ke stabilizaci pedagogického sboru, který aktuálně tvoří včetně ředitele 29 učitelů, deset asistentů pedagoga a školní psycholožka. Zájmové vzdělávání zajišťuje šest vychovatelek školní družiny. Většina vychovatelů školního klubu působí i na pozici učitelů ZŠ. Sedm učitelů a čtyři vychovatelky nemají požadovanou odbornou kvalifikaci, většina z nich studuje. Absence odborné kvalifikace v základním i zájmovém vzdělávání až na výjimku neměla vliv na jeho kvalitu. Ředitel prokazatelně usiluje o zajištění vzdělávání odborně kvalifikovanými pedagogy.

Metodické sdružení a předmětová komise účelně spolupracují, podporují nekvalifikované i začínající pedagogy. Kladem je využívání jednotné interaktivní platformy všemi učiteli i žáky, kde jsou sdíleny úkoly, odkazy a náměty pro výuku. Propracovaný a efektivně využívaný systém vnitřní komunikace a sdílení informací mezi všemi pracovníky školy i žáky významně přispívá k plynulému chodu školy a vzájemné spolupráci.

Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které účelně vychází z potřeb školy i osobní profilace pedagogů. Aktuálně je zaměřeno na získání potřebné kvalifikace, cílenou podporu digitálních kompetencí pedagogů, práci s třídním kolektivem a využití metodických postupů.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně, metodik primární prevence, školní psycholog a dvě speciální pedagožky, všichni pro svou činnost odborně kvalifikovaní. Většinou systematicky a efektivně poskytují podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Kariérové poradenství se daří zajišťovat v potřebném rozsahu a kvalitě.

Informace o činnosti školy jsou zákonným zástupcům poskytovány prostřednictvím informačního systému, webových stránek, na třídních schůzkách, dostupné jsou na nástěnkách v budově školy.

Zapojením do projektů EU *Rovný přístup ke vzdělávání* či *Národní plán obnovy* získala škola finanční prostředky na zkvalitnění vybavení školy učebními pomůckami, včetně digitálních, na činnost školního psychologa, tandemovou výuku nebo vzdělávání pedagogů. Pro 16 žáků školy získala dotaci na úhradu obědů. Škola aktivně vyhledává příležitosti k navýšení finančních prostředků pronájemem učeben nebo školní jídelny, následně zisk využívá pro zlepšení v oblasti modernizace a digitalizace a naplňování cílů ŠVP.

V oblasti materiálních podmínek došlo od předchozí inspekční činnosti k významnému zlepšení ve zbudování nových odborných učeben, ve vybavení pro zlepšení vzdělávacího prostředí, škola se stala bezbariérovou. Navýšení počtu notebooků, interaktivních tabulí a další didaktické techniky umožňuje využití postupů podporujících digitální kompetence učitelů i žáků.

Zabezpečení školy proti vstupu nepovolaných osob bylo v době inspekce účinné. Žáci jsou prokazatelně poučeni o pravidlech bezpečného chování. Vedení školy postupně realizuje opatření ke snížení vyšší míry úrazovosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ke společným znakům hospitovaných hodin patřilo stanovení cílů v souladu se ŠVP, esteticky podnětné prostředí jednotlivých tříd, příjemná pracovní atmosféra a vstřícný vzájemný vztah mezi učiteli a žáky. Učitelé individuálně přistupovali k žákům. Škola účelně využívá tandemovou výuku. V rámci celého subjektu je výuka matematiky realizována metodou prof. Hejného a dlouhodobě je náležitá pozornost věnována podpoře finanční gramotnosti. Nejčastěji byla využita frontální výuka, vhodně doplněná skupinovou nebo samostatnou prací, často byly účelně zařazeny aktivity ve dvojicích. Docházelo k účelnému střídání metod a forem práce. Učitelé většinou efektivně podporovali samostatné uvažování žáků i vzájemnou spolupráci, byli průvodci při diskusi nad zadanými problémy. Vyučující vhodně diferencovali práci podle možností každého jedince, používali digitální techniku, vedli žáky k využívání informačních zdrojů, často zařazovali úlohy s možnou volbou obtížnosti. Kladem je funkční systém aktivit zaměřených na sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků. Využívání žakovského hodnocení vlastní práce nebo vrstevnického hodnocení podle předem známých kritérií bylo zaznamenáno ve většině sledovaných hodin.

Přínosem pro stmelení kolektivu tříd a k vzájemnému poznání mezi žáky jsou Barevné hodiny, které jsou zakotveny v rozvrhu všech tříd. Náplň je primárně koncipována jako čas určený k řízeným rozhovorům žáků o tom, čemu a proč se učí a co již umějí. Ve sledované hodině na prvním stupni žáci zhodnotili výuku v centrech aktivit se společným tématem *Rozmanitost podmínek života na Zemi*, příhodně se zaměřili na sebehodnocení i vrstevnické hodnocení práce v jednotlivých skupinách, získali účelnou zpětnou vazbu od učitelky.

Hospitovaná výuka ve druhém ročníku probíhala v centrech aktivit, která tvoří specifické prostředí projektu *Začít spolu*, bohatého na podněty a činnosti. Žáci měli vhodné podmínky k učení a rozvoji svých kompetencí, účelně byla zvolena skupinová a kooperativní forma výuky. Činnosti v jednotlivých centrech propojovalo jednotné téma *Zima*.

Výuka českého jazyka na prvním stupni byla především zaměřena na rozšiřování slovní zásoby. Vyučující dokázali využívat různé metody práce, snažili se žáky motivovat. Podpora byla také založena na dalších pozitivních prvcích, jako např. pochvala, povzbuzení, průběžné hodnocení. Přesto v první třídě nedůsledné uplatňování pravidla zadávání přiměřeně obtížné práce ve výuce se v některých případech projevilo zejména v nižší motivaci a zájmu žáků o nabízené činnosti.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět byl zařazen motivační rozhovor. Zaznamenáno bylo badatelsky orientované učení i účelné využití různých zdrojů informací. Učitelka správně diferencovala obtížnost zadaných úkolů a specificky pracovala s žáky dle jejich nadání. Výuka splňovala všechny nároky kladené na pojetí současného vzdělávání.

Hospitované hodiny anglického jazyka se vyznačovaly cíleným procvičováním slovní zásoby a správné výslovnosti. Učitelky se žáky komunikovaly převážně v cizím jazyce, ti velmi dobře reagovali a rozvíjeli své dovednosti a znalosti. Na prvním stupni byla vzhledem k věku žáků vhodně využita audio-orální metoda. Na druhém stupni byla patrná různá úroveň jazykové pokročilosti žáků. Také zde učitelky věnovaly náležitou podporu rozvoji slovní zásoby a jejímu využití při komunikaci. Jako další cizí jazyk je vyučován německý a ruský jazyk, kladem výuky těchto předmětů je diferencovaný přístup k žákům. Ve dvou třetinách hodin bylo zaznamenáno příhodné používání audiovizuální techniky

k poslechu přiměřeně náročných nahrávek. Pozitivem je zadávání a prezentace výstupů z praktických úkolů propojujících cizí jazyk s dalšími vzdělávacími obory a s uplatněním zkušeností žáků. Při představení úkolu žáci využívali cizí jazyk, dokázali se spolužáky diskutovat o jeho zpracování.

Ve sledovaných hodinách českého jazyka a dějepisu na druhém stupni byli žáci vhodně motivováni. Vyučující náležitě postupovali od zjištění již nabytých znalostí žáků k jejich následnému prohlubování a rozvíjení. Využili účelně myšlenkovou mapu, výběr z úkolů různé obtížnosti a práci s textem. Vhodně byla zařazena také skupinová práce a efektivní aktivity pro ukotvení nových znalostí. Učitelé zároveň kladli důraz na postojové cíle a jejich příhodné zařazení do probíraného tématu.

Výuka přírodovědných předmětů na druhém stupni (matematika, fyzika, přírodopis, chemie, zeměpis) byla vyučujícími pečlivě připravená a věcně správná. Ve sledovaných hodinách matematiky učitelky využily při řešení slovních úloh gradované úlohy, kdy si žáci volili obtížnost podle svých možností. Pozitivem bylo uplatnění zkušeností a znalostí žáků. Ve sledovaných hodinách přírodopisu a chemie byly vhodně zařazeny praktické aktivity s využitím virtuální reality a grafického programu. Přínosem byla podpora digitálních kompetencí žáků. Při výuce zeměpisu žáci efektivně pracovali s texty a různými typy map, vyvozovali informace, se kterými dále pracovali. Podle zadaných indicií hledali ve skupinách konkrétní místa, svou práci svým spolužákům prezentovali. Žáci patřičně odpovídali na dotazy a věcně diskutovali. Aktivity ve sledované hodině fyziky podporovaly badatelskou činnost žáků a jejich kritické myšlení, kdy ve skupinách ověřovali stanovené hypotézy praktickými pokusy.

Škola má dobře nastavený systém práce se žáky se SVP i se žáky se sociálním znevýhodněním. Kvalitní speciální učebnice a didaktické materiály byly funkčně využívány ve výuce těchto žáků, která směřovala vhodně k posílení oslabených kognitivních funkcí. Činnost asistentů pedagoga v běžné výuce byla většinou zaměřená na podporu žáků se SVP či žáků s odlišným mateřským jazykem.

Vzdělávací programy školní družiny i školního klubu umožňují účastníkům trávit smysluplně volný čas využitím pestré nabídky zájmových činností. K dosažení vzdělávacího cíle byla využita diferenciací činností pro jednotlivé účastníky podle jejich zájmu. Komunikace mezi vychovatelkami a účastníky byla účelná, ti byli vždy respektováni a dodržovali společně předem stanovená pravidla. Celkově vlídná atmosféra příjemně ovlivňovala realizované aktivity. Vychovatelky spolupracují a efektivně si předávají poznatky a zkušenosti. Tematicky zaměřené celoroční hry v jednotlivých odděleních motivují účastníky k aktivnímu zapojení do činností školní družiny. Školní klub cíleně rozvíjí zájmy účastníků prostřednictvím tematicky zaměřených kroužků s různým zaměřením. Činnosti v rybářském kroužku připravovaly účastníky na zkoušky pro získání prvního rybářského lístku, dramatická průprava v divadelním kroužku účelně rozvíjí kreativitu účastníků a pomáhá jim osvojovat si nezbytné dovednosti pro úspěšnou realizaci divadelních představení na veřejnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně vyhodnocovány běžnými způsoby např. prostřednictvím hospitací a hodnocení čtvrtletních a tematicky zaměřených prací. Kladem je využívání externích testů ve vybraných třídách, s výsledky dále pracují učitelé na úrovni předmětů a tříd a v rámci možností žáků usilují o využití jejich maximálních schopností a dovedností. Škola dále používá systém dotazníků, které jsou zadávány v delších časových intervalech a jsou zaměřeny na různé oblasti vzdělávání i života školy. Pozitivem

jsou také externí supervize práce pedagogů, které mají kladný vliv na kvalitu výuky. Přechod žáků z prvního stupně na druhý byl v posledních dvou letech pro většinu žáků bezproblémový, ojediněle došlo k mírnému zhoršení prospěchu. K problematickým předmětům z pohledu úspěšnosti patří na prvním stupni vlastivěda, český jazyk a matematika, na druhém stupni pak fyzika, matematika a český jazyk. V celkovém hodnocení prospěchu na konci školního roku 2022/2023 cca 59 % žáků prospělo s vyznamenáním a 40 % žáků prospělo, čtyři žáci neprospěli. Počet pochval udělených ve školním roce 2022/2023 mírně převažoval nad počtem uložených kázeňských opatření.

Dodržování třídních pravidel, zařazování programů z oblasti prevence rizikového chování a zdravého způsobu života do výuky aktivně napomáhají ke zlepšování vztahů mezi žáky i učiteli. Na druhém stupni školy jsou pravidelně realizovány kurzy osobnostně sociální výchovy. Škola má velmi dobře vypracovaný preventivní program, vzhledem k různorodé sociální skladbě žáků a spektru kázeňských problémů je většinou účelný. Vedení školy identifikovalo problémy s početnou skupinou žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí a aktivně se zapojilo do projektu Národního plánu obnovy na podporu škol s nadprůměrným zastoupením sociálně znevýhodněných žáků. Ve školním roce 2023/2024 byl tým rozšířen o pracovníka na pozici sociálního pedagoga, který se danými problémy zabývá a cíleně poskytuje podporu daným žákům nejen při přípravě na výuku. V ZŠ aktivně pracuje žakovský parlament, který dává vedení školy náměty pro zlepšení prostředí a k realizaci akcí, přispívá tak k pestrosti života školy.

Získávání a vyhodnocování informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání nebo profesionálním životě je založeno pouze na individuálních sděleních některých bývalých žáků.

Dlouhodobá spolupráce školy se zřizovatelem, okolními školami a organizacemi s různým zaměřením pozitivně ovlivňuje kvalitu průběhu i výsledků vzdělávání především v materiální oblasti, personálních podmínkách (sociální pedagog) i podpoře osobnostních a sociálních dovedností žáků.

Podpůrná opatření jsou žákům se SVP účelně poskytována. Příležitost ke zlepšení má škola v důslednějším vyhodnocování jejich účinnosti.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání odpovídají jejich individuálním možnostem a jsou v souladu se ŠVP. Jsou vedeni k rozvoji tělesné zdatnosti a sportu, sociálních dovedností i individuálních zájmů, pravidelně se účastní společenských a kulturních akcí pořádaných školou.

Závěry

Vývoj školy

- Od předchozí inspekční činnosti došlo ke stabilizaci pedagogického sboru a významnému zlepšení v materiální oblasti.
- Ředitel odstranil nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti.

Silné stránky

Základní škola

- Efektivní využívání aktivit zaměřených na sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků. (4.4)
- Kvalitní péče o žáky se sníženým ekonomickým statusem a méně podnětným prostředím. (6.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Příležitost ke zlepšení má škola v důslednějším vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření. (6.2)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Důsledněji vyhodnocovat účinnost podpůrných opatření.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace ke zřízení školy – zřizovací listina, jmenování ředitele, výpis z rejstříku škol a školských zařízení, koncepce školy ke dni inspekce
2. Personální dokumentace (přehled odborné kvalifikace pedagogických pracovníků, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, přehled o absolvovaných seminářích, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekce – vzorek)
3. Účetní a hospodářská dokumentace za roky 2022, 2023 ke dni inspekce
4. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, včetně knih úrazů a poučení žáků o bezpečnosti (vzorek)
5. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-853/18-S, ze dne 20. dubna 2018
6. Webové stránky školy <https://zsplanany.cz/>
7. Školní informační systém, školní matrika ke dni inspekce (vzorek)
8. Rozvrhy tříd a učitelů, třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce, školní roky 2022/2023, 2023/2024 ke dni inspekce
9. ŠVP pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu účinné ke dni inspekce
10. Školní řád a vnitřní řady školní družiny a školního klubu účinné ke dni inspekce
11. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětové komise, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
13. Doklady o přijímání ke vzdělávání, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
14. Přehledy výsledků vzdělávání žáků, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
15. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

PaedDr. Jarmila Horová, školní inspektorka

Bc. Marcela Jüstelová, školní inspektorka

19. února 2024